

TÜRKİYE KÖMÜR İŞLETMELERİ KURUMU

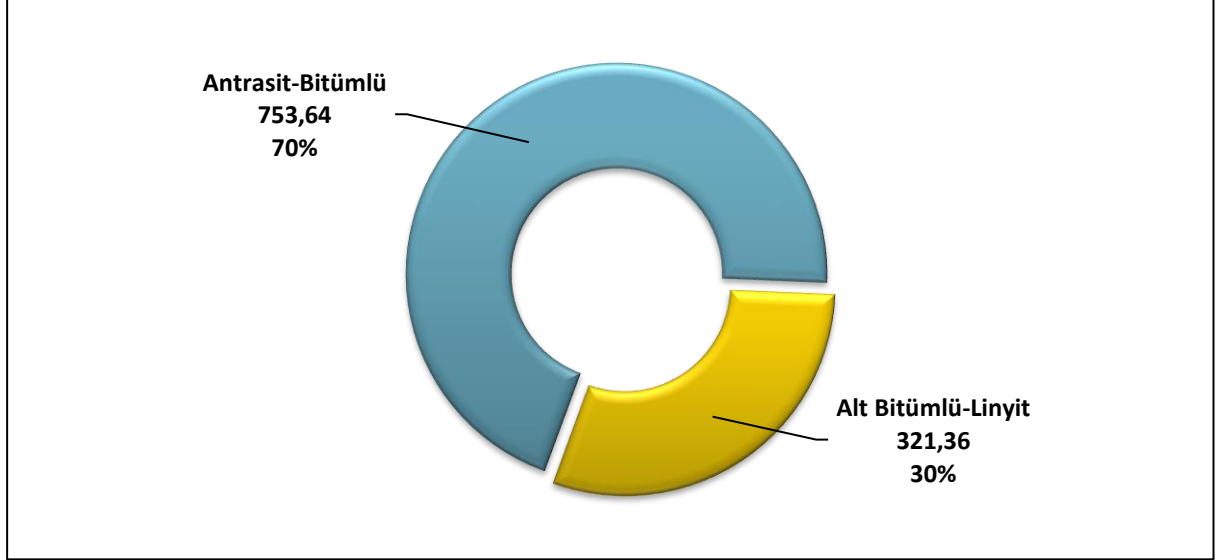

DÜNYA ve TÜRKİYE KÖMÜR
KAYNAK ve REZERV
DURUMU

STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI

KAYNAK ve REZERVLER

Güncel verilere göre dünya kanıtlanmış işletilebilir kömür rezervi toplam 1,075 trilyon ton büyüklüğündedir (BP). Söz konusu rezervin 753,64 milyar tonu antrasit ve bitümlü kömür; 321,36 milyar tonu ise alt bitümlü ve linyit kategorisindedir.

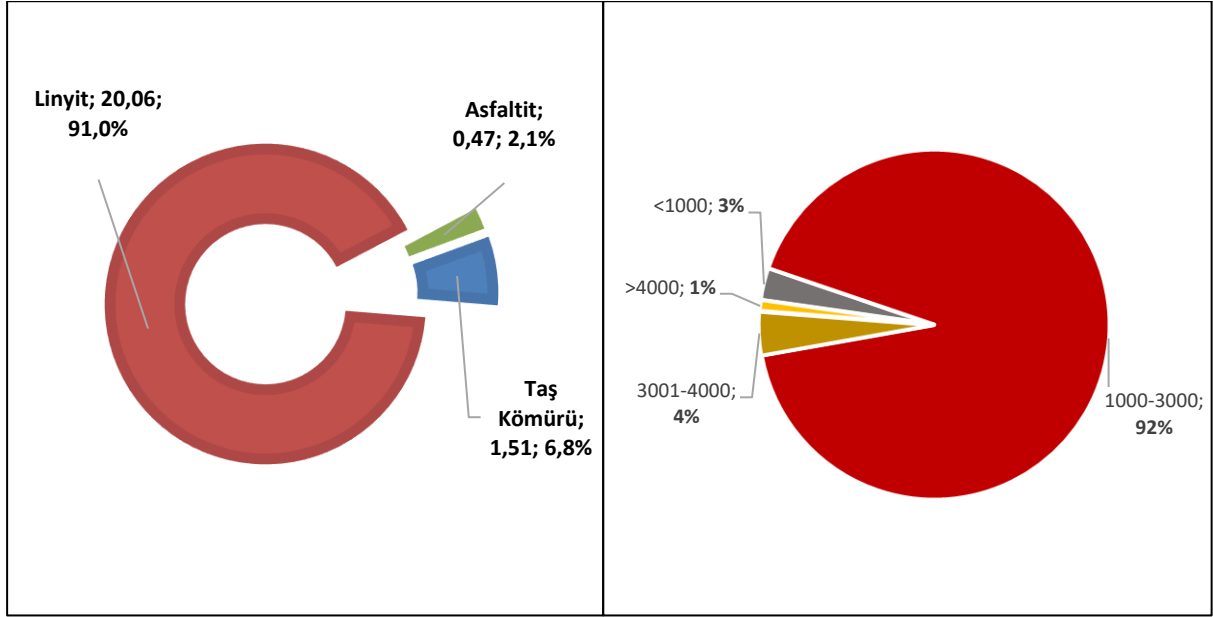
Şekil 1: Dünya Kömür Kaynak Rezervlerinin Kömür Türü Bazında Dağılımı

Ülkemiz kömür kaynağı ve üretim miktarları açısından linyitte dünya ölçeğinde orta düzeyde, taşkömüründe (antrasit) ise alt düzeyde değerlendirilebilir.

Ülkemiz toplam dünya kömür rezervinin yaklaşık % 2.1'ini içermektedir ve linyit açısından önemli bir yere sahiptir. Bununla birlikte linyitlerimizin %79'unun, 2500 kcal/kg ısı değerin altında olması daha çok termik santrallerde kullanımını ön plana çıkartmıştır. Kaynak miktarı belirlenen ve termik santral kurulabilecek özellikte olan linyit sahalarımız hızla devreye sokulması ve bilinenlere yeni ünitelerin ilavesi ile kurulu gücümüzün 20.000 MW daha artırılması mümkün görülmektedir.

Henüz dünya istatistiklerine kanıtlanmış kaynak rezerv olarak yansımamış olsa da ülkemizde son yıllarda yürütülen arama ve rezerv geliştirme çalışmaları sonucunda ciddi bir kömür kaynağı artışı sağlanmıştır. 2024 yılı verilerine göre ülkemizin 20,53 milyar tonu linyit ve asfaltit 1,51 milyar tonu taşkömürü olmak üzere toplam kömür kaynağı yaklaşık 22,04 milyar ton'dur (MTA, 2024)(TTK, 2023 Faaliyet Raporu) (Şekil 43). En önemli taşkömürü kaynağı Zonguldak ve civarındadır. Ülkemiz kömür kaynaklarının tamamının etüt ve fizibilite çalışmaları tamamlanmadığı için tamamı rezerv olarak nitelendirilememektedir.

Yeni sahaların bulunmasına ve kömür kaynağı artışına yönelik çalışmalar MTA tarafından sürdürülmekte olup MTA (2024) ve TTK (2024) verilerine göre kömür kaynak dağılımımız şu şekildedir:

Şekil 2: Türkiye Kömür Kaynak Dağılımı (Milyar ton) ve Linyit Rezervlerinin Kalorifik Dağılımı Tüvenan (Alt Isıl Değer; kcal/kg)

Ülkemiz linyit kaynaklarının ısı değerleri oldukça düşüktür. Genel olarak 1.000 kcal/kg ile 4.000 kcal/kg arasında değişiklik göstermekle birlikte, yaklaşık %95'inin alt ısı değeri 3.000 kcal/kg'ın altındadır.

Kurumlara Ait Linyit Kaynakları, (x1.000 ton, 2023 yılı sonu) ¹

Kurumlar	Görünür	Muhtemel	Mümkün	Toplam
EÜAŞ	v.y.	v.y.	v.y.	7.991.500
TKİ ²	1.358.722	1.193.634	56.685	2.609.041
MTA	515.000	-	-	515.000
Özel Sektör	v.y.	v.y.	v.y.	9.418.349
TOPLAM	-	-	-	20.533.890

¹ - Özel sektörün elinde bulunan kaynaklara ilişkin kesin bilgilere ulaşılamamış olup, genel toplam içerisinde kamu elindeki kaynaklar çıkarılmak suretiyle rakam yazılmıştır.

- MTA'nın elindeki rezerv Afşin – Elbistan'da bulunmaktadır.

- v.y.: veri yok.

² TKİ Kaynak verilerine Asfaltit ve Bitümlü Şeyl rezervleri dahil edilmiştir.